

Удивительная дудочка

Финские волшебные сказки

Пособие подготовила **Марина Пекшиева**

Метод чтения Ильи Франка

www.franklang.ru

1. Saarella eläjät (Обитатели острова)
2. Neitonen hernemaassa (Девушка с гороховой земли)
3. Laivantekijät (Корабельщики)
4. Vetehiselle luvatut lapset (Дети, обещанные Водяному)
5. Härän korvista syntyneet koirat (Собаки, появившиеся из ушей быка)
6. Ihmeellinen pilli (Удивительная дудочка)
7. Kolmet sisarukset (Три сестры)
8. Oriksi muutettu poika (Юноша, превращенный в жеребца)
9. Paholaisen antamat soittoineuvot (Музыкальные инструменты, которые дал Черт)
10. Jälkimaine (Участь преследователя)

SAARESSA ELÄJÄT (живущие на острове, обитатели острова; *saari* – остров; *eläjä* – житель, обитатель; *elää* – жить, существовать)

Oli ennen kolme sisarta (жили-были: «были раньше» три сестры; *sisar* – сестра), kylässä työtä tekivät (в бане работали; *kyly* – сауна, баня), niin nousi heidän keskenänsä pakina (и возник между ними разговор; *nousta* – подняться; *voznikat*; *he* – они). Vanhin sisar sanoo (говорит старшая сестра; *vanha* – старый): "Kun minut kuninkaan poika ottaisi naiseksensa (если бы меня королевский сын взял в жены; *kuningas* – король; *poika* – мальчик; *сын*; *nainen* – женщина), niin kolmesta pellavankuidusta koko linnakunnalle paidat laatisin (я бы ему из трех льняных волокон для всего королевства рубашек нашила; *pellava* – лен; *kuitu* – волокно; *linna* – крепость; дворец, замок; *kunta* – коммуна, община; *raita* – рубашка, сорочка; *laatia* – составить, сделать)." Keskimmäinen sisar sanoo (молвит средняя сестра): "Kun minut kuninkaan poika ottaisi akaksensa (если бы меня взял королевский сын в жены: «в бабы»; *ottaa* – взять, брать; *akka* – баба), niin kolmesta vehnänjyvästä linnakunnalle leipää laatisin kyllälteen (я бы ему из трех пшеничных зерен для королевства хлеба вдоволь напекла; *vehnä* – пшеница; *jyvä* – зерно; *leipä* – хлеб; *kyllähti* – вдоволь)." Kolmas sisar sanoo (третья сестра говорит): "Kun minut kuninkaan poika ottaisi (если бы на мне королевский сын женился), niin minä kolmesta vatsan väestä yhdeksän poikaa saisin (я бы ему за три раза: «из трех сил живота» девять сыновей родила; *vatsa* – живот; *väki* – народ; *сила*; *saada* – получить; *родить*)." "

Oli ennen kolme sisarta, kylässä työtä tekivät, niin nousi heidän keskenänsä pakina. Vanhin sisar sanoo: "Kun minut kuninkaan poika ottaisi naiseksensa, niin kolmesta pellavankuidusta koko linnakunnalle paidat laatisin." Keskimmäinen sisar sanoo: "Kun minut kuninkaan poika ottaisi akaksensa, niin kolmesta vehnänjyvästä linnakunnalle leipää laatisin kyllälteen." Kolmas sisar sanoo: "Kun

minut kuninkaan poika ottaisi, niin minä kolmesta vatsan väestä yhdeksän poikaa saisin."

Kuninkaan poika kuunteli heidän puhettansa (королевский сын подслушал их речи) ja sanoi itseksensä (и сказал сам себе; *itse – сам*): "Kuka heitä ottaa (кого из них взять /в жены/), kaikki ovat hyviä (все хороши; *hyvä – хороший; добрый*)? Vaan onhan linnassa vaatetta ja leipää (но есть во дворце и одежда, и хлеб; *vaate – ткань, материя; одежда, платье*), sen otan (на той женюсь: «ту возьму»; *ottaa – брать*), joka kolmesta vatsan väestä yhdeksän poikaa saapi (которая = что за три раза девять сыновей родит; *vatsa – живот*)." Sen otti nuorimman sisaren (взял тогда самую младшую сестру; *nuori – молодой*) ja vei linnaansa (и увез к себе во дворец; *viedä – уносить, увозить*).

Kuninkaan poika kuunteli heidän puhettansa ja sanoi itseksensä: "Kuka heitä ottaa, kaikki ovat hyviä? Vaan onhan linnassa vaatetta ja leipää, sen otan, joka kolmesta vatsan väestä yhdeksän poikaa saapi." Sen otti nuorimman sisaren ja vei linnaansa.

Elettiin (живут: «жилось»; *elää – жить*), oltiin siinä (поживают: «былось» так; *olla – быть*), kunne naisen saattoi kohtuiseksi (пока жена не понесла; *saattaa – мочь, быть в состоянии; kohtu – матка*). Tuli jo lapsen saanta-aika (пришло уже время рожать; *lapsi – ребенок; saada – получить; родить; aika – время*), niin sanoi nainen miehellensä (и говорит тогда жена своему мужу; *nainen – женщина; mies – мужчина; муж; человек*): "Mene (иди), käy apulaista kylästä (приведи помощницу из деревни; *apulainen – помощник; apu – помощь; kylä – деревня*), minä lähden lasta saamaan (/a/ я пойду дитя рожать; *lähteä – отправиться, пойти*)." Siitä kun läksi mies matkalle (отправился тогда муж в путь; *matka – путь, дорога*), tulee nainen vastaan (навстречу ему /попалась/ женщина; *tulla vastaan – идти навстречу; tulla – приходиться, прийти*), sanoo (говорит): "Kunnes menet, mies (куда путь держишь, человек; *mennä – идти*)?" Sanoo toinen (отвечает он: «второй»): "Apulaista läksin saamaan (иду за

помощницей = повивальной бабкой; *saada – получать*), naiseni lapsia saapi siellä kotona (жена моя детей рождает дома; *siellä – там; koti – дом*). — "Ota minut (возьми меня /с собой/)!" sanoo nainen (говорит женщина). No, mies otti hänet (ну, мужчина взял ее), ei tuntenut (/но/ не знал; *tuntea – чувствовать; знать*); se olikin Syöjätär (/что/ это была Сюоятар¹), kehnon akka (скверная старуха; *kehno – дурной, скверный*). Siitä kun tultiin linnoille (и как пришли ко дворцу; *linna – крепость; дворец, замок*), kuninkaan poika työnsi sen Syöjättären kylyyn (королевский сын отправил эту Сюоятар в баню; *työntää – толкать; kyly – сауна, баня*), vaan itse meni pirttiin (а сам пошел в дом; *pirtti – избa*).

Elettiin, oltiin siinä, kunne naisen saattoi kohtuiseksi. Tuli jo lapsen saanta-aika, niin sanoi nainen miehellensä: "Mene, käy apulaista kylästä, minä lähden lasta saamaan." Siitä kun läksi mies matkalle, tulee nainen vastaan, sanoo: "Kunnes menet, mies?" Sanoo toinen: "Apulaista läksin saamaan, naiseni lapsia saapi siellä kotona." — "Ota minut!" sanoo nainen. No, mies otti hänet, ei tuntenut; se olikin Syöjätär, kehnon akka. Siitä kun tultiin linnoille, kuninkaan poika työnsi sen Syöjättären kylyyn, vaan itse meni pirttiin.

Mitäs siitä (и что дальше: «из этого»; *se – он, она, оно; этот, эта, это*)? Nainen kun sai kolme poikaa (жена когда родила трех сыновей), Syöjätär varasti lapset (Сюоятар украла их: «детей»; *varastaa – красть*), pani kolme hurtan pentua sijaan (положила вместо них трех звериных детенышей; *hurttu – свирепая собака; варвар, зверь; pentu – щенок; детеныш; sijaan – вместо; sija – место*) ja meni siitä kuninkaan pojan luokse pirttiin (и пошла оттуда к королевскому сыну в дом; *luokse – к*). Kuninkaan poika siellä pastieroitsee lattialla (королевский сын ходит там по полу = по комнате; *pasteerata = ходить туда-сюда; lattia – пол*) ja viheltelee hyvällä mielin (и насвистывает в

¹ *Syöjätär* – ведьма, Баба-Яга, от глагола *syödä* – есть, кушать. (Прим. переводчика).

хорошем расположении духа; *vihellellä – посвистывать; vihellys – свист*). "Onpa (вот; *-pa/-pä – ну, же, ведь*)", sanoi Syöjätär (сказала Сюоятар), "mitä hyvällä mielin olla (нечего радоваться: «что в хорошем настроении быть»), kun kolme hurtan pentua sai naisesi sinne (ведь троих зверюшек родила там твоя жена)". — "Lähden, katson (пойду посмотрю)", sanoo mies (говорит муж) ja menee samassa kylyyn (и сразу идет в баню; *samassa – тут же, сразу же*). Tulee naisensa luokse (приходит к жене) ja katselee (и видит), niin totta on Syöjättären puhe (правду сказала Сюоятар; *tosi – правда; puhe – речь*), hurtan pennut ryömivät lattialla (три зверюшки ползают по полу; *ryömiä – ползать*). Sanoo siitä naisellensa (и говорит тогда своей жене): "Nyt minä sinut tapan (теперь я тебя убью; *tappa – убивать*)." — "Elä tapa (не убивай)", rukoili nainen (взмолилась женщина; *rukoilla – молиться*), "annahan (разреши же; *antaa – давать; -han/-hän – ведь, же, -ка*), saan toisen kerran vielä (я рожу еще во второй раз; *kerta – раз*)".

Mitäs siitä? Nainen kun sai kolme poikaa, Syöjätär varasti lapset, pani kolme hurtan pentua sijaan ja meni siitä kuninkaan pojan luokse pirttiin. Kuninkaan poika siellä pastieroitsee lattialla ja viheltelee hyvällä mielin. "Onpa", sanoi Syöjätär, "mitä hyvällä mielin olla, kun kolme hurtan pentua sai naisesi sinne". — "Lähden, katson", sanoo mies ja menee samassa kylyyn. Tulee naisensa luokse ja katselee, niin totta on Syöjättären puhe, hurtan pennut ryömivät lattialla. Sanoo siitä naisellensa: "Nyt minä sinut tapan." — "Elä tapa", rukoili nainen, "annahan, saan toisen kerran vielä".

No ei tappanut (ну, не убил), jätti eloon naisensa (оставил жену в живых; *jättää – оставить*). Elettiin siitä (живут; *elää – жить*), oltiin aikaa taas (поживают какое-то время), niin sai toisen kerran se nainen kohtuiseksi (так второй раз жена забеременела; *kohtu – матка*). Tulee lapsen saanta-aika hänelle (пришло ее время рожать; *saanti – получение; rojdenne, saada – получать; рожать*), niin käskee miehensä aruvaimon saantaan kylään (и приказывает /она/ своему

мужу /идти/ в деревню за помощью: «женщиной-помощницей»; *apu – помощь; vaimo – жена; женщина*) kuten viimeissäkin kertana (как и в прошлый раз). Lähtee mies silloin kotoa (вышел тогда муж из дому; *koti – дом*), niin tulee se sama Syöjättären akka vastaan (и идет ему та же самая баба Сюоятар навстречу; *sama – тот же самый*), joka viimeinkin (как и в прошлый раз), eikä tuntenut hän sitä (и не узнал он ее). "Kunne menet, mies (куда путь держишь, человек)?" kysyi eukko (спросила старуха). "Läksin (иду)", vastasi mies (ответил мужчина; *vastata – отвечать*), "lapsen ämmää etsimään (искать ребенку бабку; *ämmä – баба*), naiseni lapsen saantaan meni saunaan (жена пошла в баню дитя рожать)". Akka sanoo (женщина говорит): "Ota minut (возьми меня /с собой/)!" Toinen otti (он: «второй» взял) ja vei Syöjättären kotiinsa naisellensa avuksi (и повел Сюоятар домой на помощь жене; *apu – помощь*).

No ei tappanut, jätti eloon naisensa. Elettiin siitä, oltiin aikaa taas, niin sai toisen kerran se nainen kohtuiseksi. Tulee lapsen saanta-aika hänelle, niin käskee miehensä apuvaimon saantaan kylään kuten viimeissäkin kertana. Lähtee mies silloin kotoa, niin tulee se sama Syöjättären akka vastaan, joka viimeinkin, eikä tuntenut hän sitä. "Kunne menet, mies?" kysyi eukko. "Läksin", vastasi mies, "lapsen ämmää etsimään, naiseni lapsen saantaan meni saunaan". Akka sanoo: "Ota minut!" Toinen otti ja vei Syöjättären kotiinsa naisellensa avuksi.

No, eipäshän mitään (ну, ничего; *-ra/-rä – ну, же, ведь; -han/-hän – ведь, же, -ка*); nainen kun sai kolme poikaa siellä (женщина когда родила трех сыновей там), Syöjätär ne otti (Сюоятар взяла их), varasti häneltä (украла у нее; *varastaa – красть*), ja pani kolme sianporsasta sijaan (и подложила взамен трех поросят; *panna – класть, положить; sika – свинья; porsas – поросенок*). Meni siitä miehen luokse (потом пошла к мужу), sanoi (сказала): "On miehellä, mitä hyvällä mielin olla (у мужчины, который в хорошем настроении пребывает; *mieli – душа; характер; настроение*), kolme sianporsasta sai nainen saunassa

(трех поросят родила жена в бане)." — "Menen, katson (пойду, посмотрю)", sanoi kuninkaan poika (сказал королевский сын) ja läksi itse saunaan (и пошел сам в сауну). Sielläpä sianporsaat ovat lapsina taas (и на этот раз там /вместо/ детей были поросята; *taas – опять, снова*), kuten oli sanottu (как и было сказано). Kuninkaan poika siitä tuli rahoillensa hyvin (пришел королевский сын оттуда грустный очень; *olla rahoillaan – огорчаться; raha – плохой, дурной*) ja puhui naisellensa (и сказал своей жене): "Miksi sinä kolme poikaa lupasit saada (почему ты обещала родить трех сыновей; *luvata – обещать*) ja sian porsaat teit (а родила поросят; *tehdä – делать*)? Minä sinut tapan nyt (я убью тебя теперь; *tappa – убить*)."

— "Elä tapa (не убивай)", virkkoi nainen (промолвила женщина; *virkaa – сказать, промолвить*), "saan kolmannen kerran vielä (рожу и третий раз еще; *kerta – раз*), tapa sitten (убьешь потом)".

No, eipähän mitään; nainen kun sai kolme poikaa siellä, Syöjätär ne otti, varasti häneltä, ja pani kolme sianporsasta sijaan. Meni siitä miehen luokse, sanoi: "On miehellä, mitä hyvällä mielin olla, kolme sianporsasta sai nainen saunassa." — "Menen, katson", sanoi kuninkaan poika ja läksi itse saunaan. Sielläpä sianporsaat ovat lapsina taas, kuten oli sanottu. Kuninkaan poika siitä tuli rahoillensa hyvin ja puhui naisellensa: "Miksi sinä kolme poikaa lupasit saada ja sian porsaat teit? Minä sinut tapan nyt." — "Elä tapa", virkkoi nainen, "saan kolmannen kerran vielä, tapa sitten".

Taas elettiin (опять живут), oltiin kotvasen yhtenä (поживают какое-то время вместе; *kotva – некоторое время, минутка*), niin sai jo nainen kolmannen kerran kohtuiseksi (и вот третий раз уже жена понесла; *jo – уже*). Kantoi aikansa kohtua (проносила весь срок; *kantaa – носить; вынашивать*), kunne taasen saanta-aika tuli (пока опять не пришло время рожать), niin samatse miehensä pani arulaista saamaan kylästä (и также отправила мужа звать помощницу из деревни; *arulainen – помощник; kylä – деревня*). Mies kun läksi matkaamaan (когда мужчина отправился в путь; *matkata – путешествовать; matka –*

путь, дорога), hänelle kävi samoin kuin ennenkin (с ним все случилось так, как и прежде; *käydä – ходить; происходить, получаться; ennen – прежде, раньше*): Syöjättären taaskin kohtasi tiellä (вновь Сюоятар встретил /он/ на дороге; *kohdata – встретить; tie – дорога*) ja vei naisensa luokse saunaan (и отвел к жене в баню).

Taas elettiin, oltiin kotvasen yhtenä, niin sai jo nainen kolmannen kerran kohtuiseksi. Kantoi aikansa kohtua, kunne taasen saanta-aika tuli, niin samatse miehensä pani apulaista saamaan kylästä. Mies kun läksi matkaamaan, hänelle kävi samoin kuin ennenkin: Syöjättären taaskin kohtasi tiellä ja vei naisensa luokse saunaan.

Mutta nainen oli varoillansa jo (но жена уже была наготове; *varoa – остерегаться*), kun tunsi Syöjättären (потому что узнала Сюоятар; *tuntea – чувствовать; знать*); sai kolme poikaa entiseen taraan (родила также: «прежним способом» трех сыновей; *entinen – прежний, бывший; tara – способ*), niin yhden rojan palmikoihinsa peitti (и одного сына в косы спрятала; *yksi – один; palmikko – коса; peittää – покрыть; скрыть*) ja toiset kaksi vain kehnon akalle antoi (и только двух других скверной старухе отдала; *kehno – дурной, скверный; akka – баба*). Se varasti ne rojat taas (та опять украла сыновей) ja pani rakkikoiran pentua kaksi sijaan (и подложила вместо них двух щенят дворовой собаки; *rakki – дворняга; koira – собака; pentu – щенок*). Tuli kuninkaan poika saunassa käymään (пришел королевский сын в сауну посмотреть: «побывать»; *käydä – ходить, бывать*), niin näki pennut siinä ja sanoi (увидел там щенят и говорит; *nähdä – видеть*): "Käkesit kolme poikaa saada (ты хотела трех сыновей родить; *käetä – собираться*), rakkikoirat sait (а родила щенят); nyt minä sinut tapan (на этот раз я убью тебя)." Siitä pani hänet rautaruolikkoon (посадил ее тогда в железную бочку; *rauta – железо; ruolikko = tynnyri – бочка*) ja työnsi merelle (и вытолкал на море; *työntää – толкать; meri – море*); rakkikoiran pennun yhden antoi toveriksi vain (одного лишь щенка

дворняги дал в придачу: «в товарищи»; *antaa – дать; vain – только, лишь*), mutta nainen salaa otti sen palmikoihinsa (а жена его тайно = *тихонько* в косы положила; *salaa – тайно, секретно*) peitetyn poikansa keralle (к спрятанному сыну; *peittää – покрыть; скрыть*).

Mutta nainen oli varoillansa jo, kun tunsi Syöjättären; sai kolme poikaa entiseen tapansa, niin yhden pojan palmikoihinsa peitti ja toiset kaksi vain kehnon akalle antoi. Se varasti ne pojat taas ja pani rakkikoiran pentua kaksi sijaan. Tuli kuninkaan poika saunassa käymään, niin näki pennut siinä ja sanoi: "Käkesit kolme poikaa saada, rakkikoirat sait; nyt minä sinut tapan." Siitä pani hänet rautapuolikkoon ja työnsi merelle; rakkikoiran pennun yhden antoi toveriksi vain, mutta nainen salaa otti sen palmikoihinsa peitetyn poikansa keralle.

Heitä tuuli siellä kanteli (*их ветер там носил; kannella – носить*), mihin lienee kannellut (до тех пор: «куда, наверное, носил»), kunne vei maan rannalle (пока не вынес на берег; *viedä – выносить, вывозить; maa – земля; ranta – берег*). Tulipa pojalle ikävä puolikossa (стало сыну скучно в бочке; *tulla – приходиться; становиться; -ra/-rä – ну, же, ведь; ikävä – скучный, тоскливый*), alkoi pyrkiä pois sieltä (захотел: «начал стремиться» выбраться оттуда; *alkaa – начинать; pyrkiä – стремиться*) ja sanoi äidillensä (и сказал матери): "Potkaisen (я сломаю; *potkaista – пнуть, ударить*), maammo (мама), puolikon halki (бочку пополам; *halki – надвое, пополам*), niin maalle pääsemme (так выберемся мы на землю; *päästä – попадать*)." — "Elä potkaise (не ломай), missä lienemme (/непонятно/, где мы находимся; *lienee – может быть*), vaivumme mereen (утонем в море; *vaihua – погружаться*)", sanoi äiti (сказала мать). No, ei potkaissut poika (ну, не стал сын ломать /бочку/), ja tuuli kuljetteli heitä taas (и ветер снова носил их; *kuljetella – возить, носить*), minkä aikaa lienee kuljetellut (какое-то время, наверное, носил), kunne taas matalalle ajoi (пока не пригнал куда-то вниз; *matala – низкий; ajaa – гнать, гонять*). Tunsi poika (почувствовал мальчик), jotta puolikko vierittelekse (что бочка катится;

vieritellä – катать, катить), niin ei enää antanut aikaa (и больше не стал ждать: «не дал времени»); *enää – уже, больше, еще*), vaan potkaisi pohjan puolikosta (но выдавил дно бочки; *pohja – дно*), ja noustiin siitä maalle (и /они/ выбрались из нее на землю; *nousta – подниматься*).

Heitä tuuli siellä kanteli, mihin lienee kannellut, kunne vei maan rannalle. Tulipa pojalle ikävä puolikossa, alkoi pyrkiä pois sieltä ja sanoi äidillensä: "Potkaisen, maammo, puolikon halki, niin maalle pääsemme." — "Elä potkaise, missä lienemme, vaivumme mereen", sanoi äiti. No, ei potkaissut poika, ja tuuli kuljetteli heitä taas, minkä aikaa lienee kuljetellut, kunne taas matalalle ajoi. Tunsii poika, jotta puolikko vierittelekse, niin ei enää antanut aikaa, vaan potkaisi pohjan puolikosta, ja noustiin siitä maalle.

No, hyvä muuten olisi (ну, /все/, впрочем, хорошо было бы; *muuten – впрочем*), vaan on vilu heillä semmoinen (однако замерзли они так: «холод был у них такой»; *vilu – холод*), eikä ole suojaa (и не было, где укрыться: «защиты»; *suoja – защита; укрытие*) missä eläisi (где жить). Alkaa poika rukoilla Jumalata (начал сын молиться Богу; *Jumala – Бог*), sanoo (говорит): "Oi Jumalaiseni (ох, Боженька мой), anna huonetta (пошли /нам/ дом; *huone – комната; postroyka, хозяйство, дом*), missä eläisimme (где бы мы /смогли/ бы жить)!" Tuskin sai vain sanoneeksi (только это сказал; *tuskin – едва, еле; vain – только*), niin tuossa paikassa (сразу на том же месте; *paikka – место*) syntyi heille asunto siihen ylen hyvä (появилось для них очень хорошее жилище; *syntyä – рождаться; возникать; asunto – квартира, жилище*), seinätkin olivat näädän hännillä sammalletut (стены были покрыты хвостами куницы; *näättä – куница; häntä – хвост*); ja pihalle kasvoi semmoinen puu (а во дворе росло такое дерево; *piha – двор; puu – дерево*), että siitä oli leipä (что на нем: «из него» был хлеб; *se – он, она, оно; этот, эта, это*) sekä särvin (и закуска; *särvin – приправа; закуска*) ja kaikki mitä vain tarvitsi (и все, что было необходимо; *tarvita – нуждаться*).

No, hyvä muuten olisi, vaan on vilu heillä semmoinen, eikä ole suojaa missä eläisi. Alkaa poika rukoilla Jumalata, sanoo: "Oi Jumalaiseni, anna huonetta, missä eläisimme!" Tuskin sai vain sanoneeksi, niin tuossa paikassa syntyi heille asunto siihen ylen hyvä, seinätkin olivat näädän hännillä sammalletut; ja pihalle kasvoi semmoinen puu, että siitä oli leipä sekä särvin ja kaikki mitä vain tarvitsi.

Poika taas rukoilee Jumalata (сын снова стал молить Бога; *rukoilla* – *молить, молиться*), sanoo (говорит): "Suolainen on vesi meressä (соленая вода в море; *suolainen* – *соленый; suola* – *соль*), ei voi juoda sitä (нельзя пить ее; *voida* – *мочь*), anna meille kaivo (пошли нам колодец), mistä veden saisimme (откуда сможем воду брать: «получили бы»; *vesi* – *вода*)!" Siihen tuli silloin kaivo semmoinen (там появился тогда колодец такой; *kaivo* – *колодец*), ettei maalla mointa (что нет на земле такого; *toinen* – *такой*); puolessa oli vesi (по /одну/ сторону была вода; *puoli* – *сторона; половина*), toisessa mesi (по другую мед), ja kultaiset laidat suulla (и золотые края по ободку = и золотой ободок; *kultainen* – *золотой; kulta* – *золото; laita* – *край, поля; suu* – *рот; устье; начало*).

Poika taas rukoilee Jumalata, sanoo: "Suolainen on vesi meressä, ei voi juoda sitä, anna meille kaivo, mistä veden saisimme!" Siihen tuli silloin kaivo semmoinen, ettei maalla mointa; puolessa oli vesi, toisessa mesi, ja kultaiset laidat suulla.

Poika siitä sanoo (сын и говорит), kun elämään päästiin (когда жить начали; *elää* – *жить*): "Vuota², maammo (подожди, мама), niin lähden, katson (пойду, посмотрю), missä paikoin olemme (в каких местах мы находимся; *paikka* – *место*), maallako vai saarella (на земле или на острове; *saari* – *остров*), kun meidän luonamme ei käy rahvasta (почему к нам люди не идут; *rahvas* – *народ*,

² Здесь и далее некоторые слова написаны на диалекте, в данном случае *vuottua* – ждать – северно-карельский диалект. (Прим. переводчика).

простонародье)." Läksi katsomaan (пошел посмотреть), niin meren näki joka haaralta (и увидел море со всех сторон; *nähdä* – видеть; *haara* – развилка; *сторона*), jos minne olisi silmänsä luonut (куда бы глаз не кинул; *silmä* – глаз), ja rukoili taas apua Jumalalta (и снова стал молить Бога о помощи), sanoen (говоря): "Meren saarella olemme (на острове в море мы находимся; *meri* – море); anna, Jumalaiseni (пошли, Боженька), silta (мост), mistä maalle pääsemme (чтобы нам до земли добраться; *päästä* – понадать)!" Siihenpä tulikin semmoinen silta (и /тогда/ появился там такой мост), rautainen (железный), luja (крепкий), ettei kuninkaalla parempaa (что даже лучше, чем у короля: «у короля не было лучше»; *kuningas* – король), silmänräpäyksessä ilmestyi se siihen (в мгновении ока появился он там; *silmä* – глаз; *räpäys* – мгновение, миг).

Poika siitä sanoo, kun elämään päästiin: "Vuota, maammo, niin lähden, katson, missä paikoin olemme, maallako vai saarella, kun meidän luonamme ei käy rahvasta." Läksi katsomaan, niin meren näki joka haaralta, jos minne olisi silmänsä luonut, ja rukoili taas apua Jumalalta, sanoen: "Meren saarella olemme; anna, Jumalaiseni, silta, mistä maalle pääsemme!" Siihenpä tulikin semmoinen silta, rautainen, luja, ettei kuninkaalla parempaa, silmänräpäyksessä ilmestyi se siihen.

Matkaa huomenna kolme kiertolaista meren rannetta (идут на следующий день: «завтра» три путника по берегу моря; *kiertolainen* – бродяга; *kierto* – вращение, обход), niin näkevät sen sillan siinä (и видят тот мост там; *silta* – мост) ja sanovat (и говорят): "On saarella eläjä (есть на острове живой человек = на острове кто-то живет; *eläjä* – живущий; *elää* – жить), kun on tuommainen silta tuossa (раз есть такой мост там), lähdemme katsomaan (пойдемте посмотрим)." Naisen poika katsoo ikkunasta (сын матери смотрит из окна; *ikkuna* – окно) ja näkee miesten tulevan (и видит, что идут мужики; *mies* – мужчина; *муж*; *человек*), niin meni vastaan heille (пошел тогда навстречу к ним; *mennä* – идти) ja saattoi pirttiin (и проводил в избу). Siellä syötti (там

накормил), juotti heidät hyvästi (напоил их вкусно), näytti puun (показал дерево), kaivon (колодец) ja kaikki (и все), miten he siinä elivät (как они там жили); ja kun läksivät kiertolaiset pois (и когда пошли путники обратно: «прочь»), niin kaimasi heitä pihalle (то проводил их во двор) ja sanoi siellä rakkikoirallensa (и сказал там своему дворовому псу; *rakki* – дворняга; *koira* – собака): "Saata kuninkaan linnaan nämä miehet (проводи в королевский дворец этих людей; *saattaa* – провожать; *linna* – крепость; дворец, замок)."

Matkaa huomenna kolme kiertolaista meren rannetta, niin näkevät sen sillan siinä ja sanovat: "On saarella eläjä, kun on tuommainen silta tuossa, lähdemme katsomaan." Naisen poika katsoo ikkunasta ja näkee miesten tulevan, niin meni vastaan heille ja saattoi pirttiin. Siellä syötti, juotti heidät hyvästi, näytti puun, kaivon ja kaikki, miten he siinä elivät; ja kun läksivät kiertolaiset pois, niin kaimasi heitä pihalle ja sanoi siellä rakkikoirallensa: "Saata kuninkaan linnaan nämä miehet."

Koira saattoi kuninkaan kotiin (собака проводила /их/ до королевского дома = королевских палат) kuten käsky oli (как и было приказано; *käsky* – приказ). Menivät kiertolaiset siellä linnaan (пришли так путники в замок), niin kuninkaan poika pani syömään (и королевский сын усадил: «положил» /их/ есть; *panna* – класть, положить; *syödä* – есть), syötti kiertolaiset kuin ainakin (накормил их, как обычно). Kun sai syöttäneeksi (когда накормил /их/ = когда они поели), sanoi (сказал): "Sanokaas (расскажите), miehet (мужики), tarina (историю), mitä näette siellä (что видели там = тогда) maailmaa kulkiessanne (когда по миру ходили; *maailma* – мир; *kulkea* – ходить, ездить)." Miehet sanoivat (мужики говорят): "No, me osaamme tarinan sanoa (ну, можем мы историю рассказать; *osata* – уметь, мочь): eilen (вчера) kun salmen korvasta kuljimme (когда мы шли вдоль пролива; *salmi* – пролив; *korva* – ухо; возле), asunto oli siinä semmoinen kuin teidänkin linnan (видели: «был» там дом такой же, как и ваш замок; *asunto* – квартира, жилище), ja poika eläjänä siellä

maamoinensa (и мальчик живет там со своей матерью)."

Koira saattoi kuninkaan kotiin kuten käsky oli. Menivät kiertolaiset siellä linnaan, niin kuninkaan poika pani syömään, syötti kiertolaiset kuin ainakin. Kun sai syöttäneeksi, sanoi: "Sanokaas, miehet, tarina, mitä näette siellä maailmaa kulkiessanne." Miehet sanoivat: "No, me osaamme tarinan sanoa: eilen kun salmen korvasta kuljimme, asunto oli siinä semmoinen kuin teidänkin linnanne, ja poika eläjänä siellä maamoinensa."

Kuninkaan poika heti sanoi (королевский сын /тогда/ сразу сказал): "Minä huomenna lähden katsomaan (я пойду завтра посмотрю)." Mutta hänellä oli Syöjättären tytär naisena (но у него была дочь Сюоятар взята в жены: «в качестве жены»; *tytär – дочь*) — oli näet toisen vaimon ottanut (видимо, другую в жены взял; *toinen – второй; другой*) — niin se kielsi lähtemästä (так она запретила idti; *kieltää – запрещать*), sanoi (сказала): "On minullakin kolme kultaista sikaa sileässä nurmessa (а у меня есть три золотых свиньи на гладкой траве; *sika – свинья; sileä – гладкий; ровный; nurmi – трава*), lakeassa pellossa (в открытом поле; *lakea – открытый, просторный; pelto – поле*), ne ovat vieläkin kummemmat (они еще лучше; *kumma – чудо*)." Kuninkaan poika sen kun kuuli (королевский сын когда это услышал; *kuulla – слышать*), lupasi niitänkin katsomassa käydä (обещал и их сходить посмотреть; *luvata – обещать*), ja nainen tyytyi siihen (и жена успокоилась на этом: «довольствовалась этим»).

Kuninkaan poika heti sanoi: "Minä huomenna lähden katsomaan." Mutta hänellä oli Syöjättären tytär naisena — oli näet toisen vaimon ottanut — niin se kielsi lähtemästä, sanoi: "On minullakin kolme kultaista sikaa sileässä nurmessa, lakeassa pellossa, ne ovat vieläkin kummemmat." Kuninkaan poika sen kun kuuli, lupasi niitänkin katsomassa käydä, ja nainen tyytyi siihen.

Rakkikoira silloin pyörähti kotiinsa (дворовой пес повернул тогда домой; *pyörähtää – повернуться; pyörä – колесо*) isännälle sanaa viemään (/чтобы/ сказать об этом хозяину: «хозяину слово донести»; *isäntä – хозяин; isä – отец*). Kysyttiin häneltä (спросили у него), mitä kuninkaan linnassa kiertolaiset haastoivat (что в королевском замке путники рассказывали; *haastaa – вызывать; рассказать*), niin sanoi siihen (то сказал /он/ тогда): "Niin kiittivät meidän paikkaa (так хвалили: «благодарили» наш дом: «место»; *kiittää – благодарить; kiitos – спасибо*), kuninkaan poika käkesi käydä huomenna katsomassa (/что/ королевский сын захотел завтра прийти посмотреть; *käetä – собраться*), vaan kuninkaan miniä sanoi vielä (а невестка короля сказала еще; *miniä – невестка*) siat semmoiset olevan (что у нее такие свиньи есть; *sika – свинья*), että niissä enempi vielä oli katsomista (что на них интереснее: «больше» будет посмотреть)." Sanoi poika (сказал /тогда/ сын): "Lähden (пойду), käyn ne siat sieltä (заберу у них этих свиней), niin pääsee kuninkaan poika meillä käymään (и тогда сможет королевский сын к нам прийти)." — "Hyvä olisi (хорошо было бы), kun saisit (если бы ты смог)", arveli äitikin (молвила мать; *arvella – подумать, предположить*), ja poika läksi (и сын ушел), ne siat kävi pois sieltä (забрал свиней оттуда) ja toi kotiinsa (и привел домой; *tuoda – приносить, приводить*).

Rakkikoira silloin pyörähti kotiinsa isännälle sanaa viemään. Kysyttiin häneltä, mitä kuninkaan linnassa kiertolaiset haastoivat, niin sanoi siihen: "Niin kiittivät meidän paikkaa, kuninkaan poika käkesi käydä huomenna katsomassa, vaan kuninkaan miniä sanoi vielä siat semmoiset olevan, että niissä enempi vielä oli katsomista." Sanoi poika: "Lähden, käyn ne siat sieltä, niin pääsee kuninkaan poika meillä käymään." — "Hyvä olisi, kun saisit", arveli äitikin, ja poika läksi, ne siat kävi pois sieltä ja toi kotiinsa.

Matkaa huomenna kuusi kerjäläistä rannitse (идут на следующий день: «завтра» шесть путников по берегу; *ranta – берег*), näkevät sillan saarelle menevän

(видят, что мост на остров ведет; *silta* – мост; *saari* – остров) ja kulkevat sitä myöten edellensä (и пошли по нему дальше; *myöten* – по, вдоль), kunne taloon tulevat (пока не дошли до дома). Siellä naisen poika taas syötteli (там сын женщины снова накормил), juotteli heitä (напоил их) niinkuin eileisiäkin miehiä (так же как и вчерашних мужиков; *eilinen* – вчерашний; *eilen* – вчера) ja näytteli kaikki (и показал все), mitä talossa oli (что было в доме), sen ruokaa kasvavan puun (то дерево, на котором растёт еда; *se* – он, она, оно; *этот, эта, это*; *ruoka* – пища, еда) ja kultalaitaisen kaivon (и колодец с золотым ободком; *kulta* – золото; *laita* – край).

Matkaa huomenna kuusi kerjäläistä rannitse, näkevät sillan saarelle menevän ja kulkevat sitä myöten edellensä, kunne taloon tulevat. Siellä naisen poika taas syötteli, juotteli heitä niinkuin eileisiäkin miehiä ja näytteli kaikki, mitä talossa oli, sen ruokaa kasvavan puun ja kultalaitaisen kaivon.

Aikansa talossa oltua (проведя время в доме; *talo* – дом; *olla* – быть) läksivät kerjäläiset pois matkaamaan (пошли путники обратно: «прочь путешествовать»; *matkata* – путешествовать), niin poika rakkikoiransa taas käski (а парень опять приказал дворовому псу; *käskeä* – приказывать) heidän kanssaan linnoille menemään (с ними до замка идти), jotta saataisiin kuninkaan kodista sanomia kuulla (чтобы можно было из королевского дома вести узнать: «услышать»; *saada* – получать; мочь; *sanoma* – весть). Se saattoikin miehet aina perille saati (он проводил мужиков прямо до места), jossa haastoivat kaikki (где /они/ рассказали обо всем; *haastaa* – вызывать; рассказать), mitä saarella näkivät (что видели на острове).

Aikansa talossa oltua läksivät kerjäläiset pois matkaamaan, niin poika rakkikoiransa taas käski heidän kanssaan linnoille menemään, jotta saataisiin kuninkaan kodista sanomia kuulla. Se saattoikin miehet aina perille saati, jossa haastoivat kaikki, mitä saarella näkivät.

Istuu kuninkaan pojan akka (сидит жена: «баба» королевского сына), kuuntelee puhetta (слушает речи; *kuunnella – слушать*), niin sanoo siitä miehellensä (и говорит тогда своему мужу): "On minulle vielä isommat kummat (а у меня есть еще большее чудо; *iso – большой*), kuusi kultaista oritta sileässä nurmessa (шесть золотых жеребцов на гладкой траве; *ori – жеребец; sileä – гладкий, ровный*), lakeassa pellossa (в открытом поле), ne vasta kummat ovat (именно они – чудо)." Kuninkaan poika silloin laittoi kerjäläiset pois (королевский сын тогда отправил путников восвояси) ja käkesi huomenna katsomaan kumpaakin (и собирался на следующий день: «завтра» посмотреть и то, и другое: «обе /вещи/»; *kumpikin – оба*).

Istuu kuninkaan pojan akka, kuuntelee puhetta, niin sanoo siitä miehellensä: "On minulle vielä isommat kummat, kuusi kultaista oritta sileässä nurmessa, lakeassa pellossa, ne vasta kummat ovat." Kuninkaan poika silloin laittoi kerjäläiset pois ja käkesi huomenna katsomaan kumpaakin.

Rakkikoira kuunneltuansa puheet (дворовой пес, подслушав речи) ryörähti ikkunalta pihalle (побежал: «развернулся» от окна ко двору), meni kotiinsa (пришел домой) ja haastoi (и рассказал), mitä linnassa pakistiin (что в замке рассказывали; *pakista – говорить, рассказывать*). Poika siihen sanoo (на что молодец сказал): "Lähden, maammoseni (пойду, мамочка), käyn pois orit (выпущу жеребцов; *pois – прочь; вон*), niin joutaa kuninkaan poika meille tulemaan (тогда придется королевскому сыну к нам прийти; *joutaa – иметь время, мочь*)." — "Hyvä olisi (хорошо было бы), kun saisit (если ли бы ты смог)", myönnnytti äiti (подтвердила мать); ja poika siitä kävi orit pois (и тогда парень выпустил жеребцов) ja toi kotiinsa (и привел домой).

Rakkikoira kuunneltuansa puheet ryörähti ikkunalta pihalle, meni kotiinsa ja haastoi, mitä linnassa pakistiin. Poika siihen sanoo: "Lähden, maammoseni, käyn

pois orit, niin joutaa kuninkaan poika meille tulemaan." — "Hyvä olisi, kun saisit", myönnytti äiti; ja poika siitä kävi orit pois ja toi kotiinsa.

Huomenna matkaa yhdeksän kerjäläistä (на следующий день: «завтра» идут девять путников) sitä samaa rantaa myöten (по тому же самому берегу), tulevat siltaan taas (подходят опять к мосту) ja kulkevat sitä myöten saareen (и идут по нему на остров), jossa naisella ja pojalla talo oli (где у женщины и /ее/ сына дом стоит: «был»). Heitä siellä kohdellaan samoin kuin edellisiäkin (их там принимают также, как и предыдущих; *kohdella* – относиться, обращаться; *edellinen* – предыдущий), ja rakkikoira saattaa heitä taas kuninkaan linnaan (и дворовой пес провожает их опять до королевского замка). Haastelevat miehet kuninkaan pojalle (рассказывают мужики королевскому сыну) saarella näkemänsä (об увиденном на острове; *nähdä* – видеть), niin alkaa hänen mielensä tehdä saarella käydä katsomassa (и ему хочется: «начинает хотеться» остров сходить посмотреть; *tehdä mieli* – хочется; *tehdä* – делать; *mieli* – душа; настроение).

Huomenna matkaa yhdeksän kerjäläistä sitä samaa rantaa myöten, tulevat siltaan taas ja kulkevat sitä myöten saareen, jossa naisella ja pojalla talo oli. Heitä siellä kohdellaan samoin kuin edellisiäkin, ja rakkikoira saattaa heitä taas kuninkaan linnaan. Haastelevat miehet kuninkaan pojalle saarella näkemänsä, niin alkaa hänen mielensä tehdä saarella käydä katsomassa.

Mutta akka istuu siinä (но жена сидит рядом), kuuntelee miesten pakinaa (слушает рассуждения мужа) ja sanoo (и говорит): "On minulla vieläkin kummemmat (у меня есть еще более удивительные), kahdeksan kultaista poikaa sileässä nurmessa (восемь золотых парней на гладкой траве), lakeassa pellossa (в открытом поле), suuren kiven reunalla makaavat (на краю большого камня спят; *kivi* – камень; *taata* – лежать), punaisella veralla katetut (в красное одеяло завернуты; *punainen* – красный; *verka* – сукно), ne vasta katsottavia ovat

(лишь на них стоит посмотреть)." Rakkikoira samassa ikkunan takaa pyörähti kotiinsa (в то же самое время дворовый пес побежал от окна к дому) ja kertoi siellä (и рассказал там), mitä linnassa oli puhuttuna (о чем в замке говорили).

Mutta akka istuu siinä, kuuntelee miesten pakinaa ja sanoo: "On minulla vieläkin kummemmat, kahdeksan kultaista poikaa sileässä nurmessa, lakeassa pellossa, suuren kiven reunalla makaavat, punaisella veralla katetut, ne vasta katsottavia ovat." Rakkikoira samassa ikkunan takaa pyörähti kotiinsa ja kertoi siellä, mitä linnassa oli puhuttuna.

Sanoo poika taas (говорит опять сын): "Lähden, maammoseni (пойду, мамочка), käyn pois ne pojat sieltä (заберу этих парней оттуда)." — "Hyvä olisi (хорошо было бы), kun saisit (если бы смог)", sanoi äiti (сказала мать), "vaan et niitä saa (но их ты не получишь) ennenkuin minä sinulle eväät laitan (пока я тебе еды не положу; eväät – провизия)". Lypsi nännilöistänsä rieskan (нацедила из своих сосков молока; *nänni – сосок; rieska, rieskamaito – свежее молоко*), teki siihen vehnä jauhoista kahdeksan kakkaraa (положила: «сделала» туда восемь хлебных мякишей из пшеничной муки; *vehnä – пшеница; jauhot – мука; kakara – кусочек хлеба, лепешка*) ja neuvoi matkaan lähtijätä (и дала совет отправляющемуся в путь; *lähtijä – отправляющийся; lähteä – отправляться, идти*): "Pojat kun löydät (парней когда найдешь; *löytää – найми*), pane kakara kullekin suuhun (положи мякиш каждому в рот; *kikin – каждый; suu – рот*), äsken havaitsevat (и тогда они /всё/ поймут: «давеча обнаружат»; *havaita – заметить, обнаружить*)." —

Sanoo poika taas: "Lähden, maammoseni, käyn pois ne pojat sieltä." — "Hyvä olisi, kun saisit", sanoi äiti, "vaan et niitä saa ennenkuin minä sinulle eväät laitan". Lypsi nännilöistänsä rieskan, teki siihen vehnä jauhoista kahdeksan kakkaraa ja neuvoi matkaan lähti jätä: "Pojat kun löydät, pane kakara kullekin suuhun, äsken havaitsevat."

No, hän meni (ну, он пошел), se poika, sinne (сын этот, туда), pani jokaiselle rieskan suuhun (положил каждому по мякишу в рот) ja sanoi (и сказал): "Viikon makasitte (неделю проспали; *maata – лежать; спать*), veljet (братья), nouskaa pois (вставайте теперь; *nousta – вставать, подниматься*)!" Kaikki silloin havaitsivatkin unestansa (все тогда проснулись ото сна; *uni – сон*), katsoivat päivää (посмотрели на солнце; *päivä – день; солнце*) ja sanoivat (и сказали): "Viikon makasimme (неделю пролежали мы), päivä jo on ylhääksi noussut (солнце уже высоко вошло; *ylhäällä – наверху, высоко*)." — "Oi veljeni (ой, братья мои)!" virkkoi nostattaja (молвил тот, кто их поднял), "olisitte viikommankin maanneet (вы бы еще больше времени: «недель» проспали), minä kun en olisi tullut (если бы я не пришел), jo on vuosia siitä kun nukuitte (уже несколько лет прошло: «года с того», пока вы спали; *vuosi – год; nukkua – спать*). — "No, kunnepa nyt menemme (ну, куда теперь пойдём), kun jalkasille pääsimme (раз уж на ноги встали; *jalka – нога*)?" — "Astukaa jäljessäni kaikki (ступайте все за мной; *jäljessä – сзади, вслед; jälki – след*)", sanoi poika (сказал парень) ja vei veljet kotiinsa (и повел братьев домой; *veli – брат*); ne kaikki kaunista (они все красивыми; *kaunis – красивый*), vahvaa miestä olivat kasvaneet (сильными мужами стали: «выросли»; *vahva – сильный, крепкий*).

No, hän meni, se poika, sinne, pani jokaiselle rieskan suuhun ja sanoi: "Viikon makasitte, veljet, nouskaa pois!" Kaikki silloin havaitsivatkin unestansa, katsoivat päivää ja sanoivat: "Viikon makasimme, päivä jo on ylhääksi noussut." — "Oi veljeni!" virkkoi nostattaja, "olisitte viikommankin maanneet, minä kun en olisi tullut, jo on vuosia siitä kun nukuitte". — "No, kunnepa nyt menemme, kun jalkasille pääsimme?" — "Astukaa jäljessäni kaikki", sanoi poika ja vei veljet kotiinsa; ne kaikki kaunista, vahvaa miestä olivat kasvaneet.

Tulipa kuningas kiven kupeelta poikia katsomaan (пришел король, спрятавшись

за камень: «сбоку от камня» смотреть на парней; *kivi* – камень; *kive* – бок; *край*), *mimmoisia* nuo ovat (какие они; *mimmainen* = *millainen* – какой), niin tääll'ei mitänä (а здесь = там ничего нет). Siitä jo sydäntyi vaimoonsa (из-за этого разозлился на жену; *sydäntyä* – разгневаться, разозлиться; *sydän* – сердце), tuli kotiinsa (пришел домой) ja sanoi (и сказал): "Sinä jo kolmasti minua valehdellut olet (ты уже трижды меня обманула; *valehdella* – лгать; *valhe*, *vale* – ложь), mikä sinä olet (кто ты)? Lähden saaresta kerjäläisten sanomaa linnaa katsomaan (пойду смотреть замок на острове, /о котором/ рассказывали путники)." Nainen vielä koki estää häntä menemästä (жена еще попыталась его удержать: «помешать идти»; *estää* – воспрепятствовать), vaan kuninkaan poika ei ollut hänestä ollaksensa (но королевский сын /больше/ не стал ее слушать: «с ней быть»), heitti samassa kotinsa (бросил за одно и дом; *heittää* – бросать) ja läksi matkalle (и пошел в путь).

Tulipa kuningas kiven kupeelta poikia katsomaan, *mimmoisia* nuo ovat, niin tääll'ei mitänä. Siitä jo sydäntyi vaimoonsa, tuli kotiinsa ja sanoi: "Sinä jo kolmasti minua valehdellut olet, mikä sinä olet? Lähden saaresta kerjäläisten sanomaa linnaa katsomaan." Nainen vielä koki estää; häntä menemästä, vaan kuninkaan poika ei ollut hänestä ollaksensa, heitti samassa kotinsa ja läksi matkalle.

Tulee sillalle (подходит к мосту; *silta* – мост), niin jo pojat näkevät hänet (а сыновья уже увидели его; *nähdä* – видеть) kaikki yhdeksän tulevat hänelle vastaan (все девять идут к нему навстречу) ja vievät kantamalla kotiinsa (и несут на руках: «неся» домой; *viedä* – относить, отвозить; *kantaa* – нести, таскать). Panevat siellä ruoalle heti (сажают сразу к столу: «к еде»; *ruoka* – пища, еда) ja syöttävät (и кормят), juottavat kaikenmoisella (поят разными лакомствами: «всяческим»). Kysyy kuninkaan poika heiltä (спрашивает у них королевский сын): "Mistä teillä tämä näin hyvä eläntä on (откуда у вас такое хорошее хозяйство; *elää* – жить) ja niin paljon eloa (и так много всего: «жизни»?)" Akka (/a/ жена), poikien maammo istuu karsinassa (мать сыновей

сидит в закутке), kuulee kysymyksen (услышала вопрос; *kysymys – вопрос; kysyä – спрашивать*) ja haastaa kaikki tapauksensa (и рассказала все сразу: «случай»; *tapaus – случай*).

Tulee sillalle, niin jo pojat näkevät hänet, kaikki yhdeksän tulevat hänelle vastaan ja vievät kantamalla kotiinsa. Panevat siellä ruoalle heti ja syöttävät, juottavat kaikenmoisella. Kysyy kuninkaan poika heiltä: "Mistä teillä tämä näin hyvä eläntä on ja niin paljon elo?" Akka, poikien maammo, istuu karsinassa, kuulee kysymyksen ja haastaa kaikki tapauksensa.

Kuninkaalle siitä jo menee mieleen (королю от этого стало хорошо на душе; *mieli – душа*): tässä tämä onkin minun vaimoni (вот эта и есть моя жена). Vaan ei virka mitään (но не сказал ничего), lähtee kotiinsa (пошел домой) ja käskee piikojen sauna panna lämmetä (и приказал слугам сауну растопить: «положить нагреваться»; *piika – прислуга; lämmetä – теплеть, нагреваться; lämmin – теплый*). Kynnyksen viereen kaivatti kuoran (у порога выкопал яму; *kynnyksen – порог; kuorra – яма*), panetti sydämen väriä kiviä täyteen (наполнил раскаленными: «цвета сердца» камнями до краев; *sydän – сердце; täysi – полный*) ja veran päälle (и сверху /постелил/ дорожку; *verka – сукно*), jott'ei mitään näkyisi (чтобы ничего не видно было; *jottei = jotta ei – чтобы не*).

Kuninkaalle siitä jo menee mieleen: tässä tämä onkin minun vaimoni. Vaan ei virka mitään, lähtee kotiinsa ja käskee piikojen sauna panna lämmetä. Kynnyksen viereen kaivatti kuoran, panetti sydämen väriä kiviä täyteen ja veran päälle, jott'ei mitään näkyisi.

Sauna kun oli lämmitetty (когда сауна была истоплена; *lämmittää – греть, топить*), vietti sitten vaimonsa kylpemään (отправил тогда /он/ жену мыться; *kylpeä – париться; мыться; kylpy – купание; баня*). Astuu kuninkaan rojan puoliso saunatietä (пошла жена королевского сына в сауну: «по банной

дороге»; *tie – дорога*), hyppii (скачет), hyppii niinkuin ainakin hyvällä eläjä (скачет как всегда в хорошем настроении; *hyppiä – прыгать, скакать*), ja kun tulee saunan ovelle (и как подошла к двери в баню; *ovi – дверь*), hyppää taas kynnykseltä veralle (снова прыгнула с порога на дорожку; *hyppää – прыгнуть; verka – сукно*), mutta verka petti (но коврик предал /ее/), ja hän putosi samassa tuliseen kuopraan (и она провалилась в тот же момент в огненную яму; *tulinen – огненный; tuli – огонь*).

Sauna kun oli lämmitetty, vietti sitten vaimonsa kylpemään. Astuu kuninkaan pojan puoliso saunatietä, hyppii, hyppii niinkuin ainakin hyvällä eläjä, ja kun tulee saunan ovelle, hyppää taas kynnykseltä veralle, mutta verka petti, ja hän putosi samassa tuliseen kuopraan.

Siellä paloi (там сгорела), kaikki kärventyi se Syöjättären tyttö (все опалила себе дочь Сюоятар; *kärventyä – опалиться*) palkaksi hyvistä töistänsä (в наказание за добрые дела; *palkka – плата; награда; työ – работа; дело*), eikä sen kovemmin nähtynä häntä (и больше ее не видели; *kovemmin – сильнее; больше; kova – твердый; строгий*). Vaan kuninkaan poika läksi huomenna naistansa (а королевский сын пошел на следующий день: «завтра» к своей /настоящей/ жене) ja poikiansa kuusilla rattailla saaresta käymään (и своих сыновей на шести повозках с острова повез; *rattaat – повозка, телега*) ja toi ne kotiinsa kaikki (и привез их всех домой). Siellä eletään vielä tänäkin päivänä (там и живут еще и по ныне: «и этим днем»). — Sen verta sitä tarinaa (вот такая вот история: «с этим сравнивая эта история»³; *verta – быть сравнимым; раз*).

Siellä paloi, kaikki kärventyi se Syöjättären tyttö palkaksi «hyvistä töistänsä, eikä sen kovemmin nähtynä häntä. Vaan kuninkaan poika läksi huomenna naistansa ja poikiansa kuusilla rattailla saaresta käymään ja toi ne kotiinsa kaikki. Siellä eletään

³ Сказка была рассказана в поселке Яккима (бывшая финская территория, сейчас станция в Лахденпохском районе Республики Карелия). (Прим. переводчика).

vielä tänäkin päivänä. — Sen verta sitä tarinaa.

Здесь только небольшой фрагмент книги.

Полностью книгу вы можете приобрести на сайте www.franklang.ru в соответствующем языковом разделе (финский язык), в подразделе «Тексты на финском языке, адаптированные по методу чтения Ильи Франка»